

„MEGTALÁLTUK
A MESSIÁST!”

Református konfirmációi olvasókönyv

KÁLVIN KIADÓ

Szerzői jogvédelem alá tartozó tartalom.
Letölthető kizárólag a kalvinkiado.hu oldalról.

„MEGTALÁLTUK A MESSIÁST!”

Református konfirmációi olvasókönyv

MÁSODIK, JAVÍTOTT KIADÁS

KÁLVIN KIADÓ ❖ BUDAPEST, 2016

Szerzői jogvédelem alá tartozó tartalom.
Letölthető kizárólag a kalvinkiado.hu oldalról.

Írta:
SZÉNÁSI SÁNDOR

A rajzokat készítette:
PAP KLÁRA

A szerkesztőbizottság tagjai
KÜRTI LÁSZLÓ püspök vezetésével:
DR. ARANYOS ZOLTÁN, NAGY LÁSZLÓ, DR. NAGY TIBOR, TISLÉR GÉZA

© A Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, 2016
© Szénási Sándor jogutódja, 1989, 2013, 2016

ISBN 978 963 558 217 4

Kiadja a Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója
Felelős kiadó: Galsi Árpád
www.kalvinkiado.hu

A borítótervet Rezessy Szabolcs készítette Saša Prudkov fotójának felhasználásával
Nyomtatta és kötötte a Szekszárdi Nyomda Kft.
Felelős vezető: Vadász Katalin igazgató

Szerzői jogvédelem alá tartozó tartalom.
Letölthető kizárólag a kalvinkiado.hu oldalról.

Konfirmációi vizsgakérdések

KEDVES LÁNYOK! KEDVES FIÚK!

Remélem, hogy sok örömet találtatok és sok szép ismeretet szereztek a konfirmációi olvasókönyvből. Bizonyára betölti szíveteket az a hála, ami egy régi imádkozót ilyen szavakra készítetett: „Ó, Istenem! Formálhattál volna oktan állattá vagy érzékenység nélküli kővé. Maradhattam volna, mint a vad szárnak fia, tudatlanságban. De te dicsőségednek gazdagságát nekem kijelentetted, kegyelemnek edényévé készítettél!” (*Ónady Sámuel: Arany csésze, 1750.*).

E füzet előnye a könnyen kezelhetősége; nem kell sokat lapozgatnunk egyik témától a másikig; a memoriter-anyag egybegyűjtve van a kezetekben. – Kísértése, hogy önállósul az olvasókönyvtől, amelyben e kérdések értelmi-érzelmi előkészítése van. De ahogyan a matematikában is helytelen volna, ha valaki csak a végeredményt magolná be, s a levezetés nem érdekelné, úgy ez esetben is legyetek rajta, hogy a témához minél többet hozzátalassatok. Ezt akarják sugallni a kérdések fölött lévő fejezetcímek, amelyek mindenütt visszautalnak az olvasókönyv anyagára.

A főbb énekeket is feltüntettem e külön füzetben is. Negyven évi lelkészi gyakorlatomból tudom, hogy híveink különösen örülnek annak, ha a konfirmandusok énekeink ismeretéről is bizonyosságot tesznek, mind közösen, mind – a jobb hangúak – szólóban.

Adja Isten, hogy a füzet kézbevitelével eredményesebb legyen a konfirmációi munka és Urunk ismeretének szívetekbe vésődése!

Bicske, 1992 Újév napján

Szénási Sándor

I. MI A KONFIRMÁCIÓ?

KÉRDÉSEK

1. *Mi a konfirmáció?*

Felfedező úthoz hasonlítottuk: megismerjük benne református keresztyén hitünk tanításait, egyházunk életét, valamint az egyház Urát, a mi Urunk Jézus Krisztust. Így a konfirmáció a hitre jutás alkalmává lehet.

2. *Mit jelent a „konfirmáció” szó?*

Ez a latin szó annyit tesz: „megerősítés”. A Szentlélek erősíti meg ébredő hitünket.

Jegyzet. Mivel a latin szóban a hangsúly a második szótagban van, római katolikus testvéreink a konfirmálás szót firmálás > bérálás szóra magyartították.

3. *Csak most kezdődik a Szentlélek munkája benned?*

Nem. Már az is a Szentlélek műve volt, hogy szüleim és keresztszüleim megkereszteltettek. A keresztség alkalmával megígérték: úgy nevelnek és neveltetnek, hogy majd a konfirmációban én is vallást tegyek az én Uramról, Jézus Krisztusról.

4. *Hogyan nevezik Jézus Krisztus követőit?*

Keresztyéneknek. Ez a görög eredetű szó azt jelenti: Krisztushoz tartozó. „Nem a magamé, hanem az én hűséges Megváltómnak a tulajdona vagyok”. (Heidelbergi Káté 1. kérdése).

5. *Minden megkeresztelt egyént megillet a keresztyén név?*

Sajnos, sokan csak névleg keresztyének. Ez olyan, mintha egy palackra az volna írva: „Tokaji aszú”, s közben savanyú löre volna benne. Egy másik példa: Lehet valakinek a neve „Szabó”, még nem biztos, hogy tud ruhát varrni. Urunk azt akarja, hogy ne csak a nevünk, hanem az egész életünk azt bizonyítsa: Őhozzá tartozunk.

5a. *Te a keresztyénség nagy családjának melyik ágához tartozol?*

Én református keresztyén vagyok.

ÉNEKELJÜNK!

Szívemet Hozzád emelem...
25. zsoltár

Fel, barátim drága Jézus...
471. dicséret

II. ISTEN SZÓL HOZZÁNK

6. *Hogyan szól Isten hozzánk?*

Minden emberhez szól az általános kijelentésben: a természet, a történelem és a lelkiismeret útján. Ám a bűn miatt az ember nem képes arra, hogy ezt megértse. Ezért van szükség a különös kijelentésre.

7. *Mi a különös kijelentés?*

Isten ígéje. Ez irodalmi formában a Bibliában, testet öltött alakban pedig Jézus Krisztusban van előttünk. „Az Ige testté lett” (Jn 1,14).

8. *A Biblia hány fő részből áll?*

Két fő részből: az Ó- és Újszövetségből. Az Ószövetség 39, az Újszövetség 27 könyvet tartalmaz. Így összesen 66 könyv van a Bibliában.

9. *Mi a Biblia eredeti nyelve?*

Az Ószövetségé a héber, az Újszövetségé a görög. Magyar nyelvre először Károli Gáspár gönci református esperes fordította le a teljes Bibliát. Megjelent 1590-ben Vizsolyban.

10. *Mi a Biblia központi üzenete?*

„Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta; hogy aki hisz öbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16). Ez a jó hír ma már közel 2000 nyelven hangzik szerte a világon.

ÉNEKELJÜNK!

Az oly emberek nyilván boldogok...
119. zsoltár

Szólj, szólj hozzám, Uram...
512. dicséret

III.

A HIT MEGVALLÁSA

11. *Hogyan hangzik az Apostoli Hitvallás?*

Hiszek egy Istenben,
mindenható Atyában,
mennynek és földnek Teremtőjében.

És Jézus Krisztusban,
az ő egyszülött Fiában,
a mi Urunkban,
aki fogantatott Szentlélektől,
született Szűz Máriától,
szenvedett Poncius Pilátus alatt;
megfeszítették, meghalt és eltemették.
Alászállt a poklokra,
harmadnapon feltámadt a halottak közül,
fölment a mennybe,
ott ül a mindenható Atya Isten jobbján;
onnan jön el ítélni élőket és holtakat.

Hiszek Szentlélekben.
Hiszem az egyetemes anyaszentegyházat,
a szentek közösségét,
a bűnök bocsánatát, a test feltámadását
és az örök életet. Ámen.

12. *Mit figyelhetünk meg a Hitvallás szerkezetében?*

Azt, hogy három részre tagolódik. Ebben kifejeződik a Szentháromság titka: Isten lényegében egy, de létformájában, magaközlése szerint három, úgymint Atya, Fiú és Szentlélek.

13. *Mi a jellemző a Hitvallás megfogalmazásában?*

Az, hogy egyes szám első személyben hangzik: „Hiszek!” Azt jelenti ez, hogy a hit személyes döntéssel jár. Sok mindent meg lehet csinálni más helyett (leckét az iskolában, kapálást a kertben), de hinni nem lehet más helyett. Ahogyan nem lehet más szájával jóllakni, úgy nem lehet más hitével üdvözülni.

14. *Hogyan nevezték a régiek a döntés nélküli hitet?*
Szénégető hitnek. Onnét származik ez az elnevezés, hogy valaki Olaszországban megkérdezett a hegyekben egy szénégetőt: „Te mit hiszel?” Azt felelte: „Amit az egyház!” „És az egyház mit hisz?” „Azt bizony nem tudom!” – felelte a szénégető. (*Bod Péter*: Szent Hilarius nyomán).
15. *Fontos dolog tehát a hit?*
Igen. „Hit nélkül pedig senki sem lehet kedves Isten előtt, mert aki az Istent keresi, annak hinnie kell, hogy ő van, és megjutalmazza azokat, akik őt keresik” (Zsid 11,6).

ÉNEKELJÜNK!

Mindenkoron áldom...
34. zsoltár

Az Atyát és Fiút...
167 dicséret, 3. versszak

IV.

ISTEN – TEREMTŐ URUNK

16. *Mit jelent az, hogy Isten a „mennynek és földnek Teremtője”?*
Azt jelenti, hogy Isten öröktől fogva való, és az egész világ az ő teremtető akaratára állott elő. Ahogyan egy palota az építészmezőket dicséri, úgy hirdeti a teremtetett világ is alkotóját.
17. *Szembe kell-e állítanunk a Bibliát és a természettudományt?*
Nem, mert a Biblia nem akar természettudomány lenni, hanem hitvallás. Több ezer éves megfogalmazásban szól a korabeli ember fogalmához igazodva a *teremtő Istenről*. A természettudomány viszont mindig az adott kor színvonalán szól a *teremtetett világról*.
18. *Eszerint a hit és a tudás nem ellentétek?*
Semmiképpen nem, mert a hit ellentéte a hitetlenség, a tudás ellentéte pedig a tudatlanság.
19. *Mi vagy ki a teremtés csúcsa?*
A teremtés csúcsa az ember, akit Isten a maga képére és hasonlatosságára teremtetett. Ez azt jelenti, hogy Isten igazsága, szentsége és szerete-

te tükröződhet benne. Ugyanakkor a földkerekség urává is tette Isten az embert, nem azért, hogy e hatalommal visszaéljen, hanem azért, hogy gondoskodó szeretettel vigyázzon Istentől kapott lakhelyére.

ÉNEKELJÜNK!

Az Úr bír ez egész földdel...

24. zsoltár

Istenre bízom magamat...

269. dicséret

V.

MINDENHATÓ ATYÁM VAN!

20. *Mi a gondviselésbe vetett hit?*

Isten szeretetének állandó megtapasztalása. Az a boldog érzés, hogy életemet nem a vaksors, a végzet irányítja, hanem az én mennyei Atyám.

21. *Mi a gondviselésbe vetett hit haszna?*

Megszabadít 1. az aggodalmaskodástól, 2. a babonák sötétségéből, 3. az emberektől való félelemtől. 4. derűssé és hálássá tesz, 5. valamint reményt ad szívembe minden körülmény között.

22. *Mi a gondviselésbe vetett hit kifejeződése?*

Az imádság, szívemnek a mennyei Atya előtt való kiöntése.

23. *Hogyan imádkozol reggel?*

*Magasztallak én Téged,
Isten, egeknek Királyát,
Hogy tőlem messze űzted
A sötét éjnek homályát.
Nem küldél rám betegséget,
Sem egyéb ínséget.
Épségben megtartottál,
Ez napra engem juttattál.*

487. dicséret

24. *Hogyan imádkozol este?*

*A Nap lement, az éj beállt
Álom jó szememre.
Jó Istenem! Viselj gondot
Alvó gyermekedre.*

*Add: veszély nélkül aludjam,
S karjaid között nyugodjam.
Adj csendes éjt szüleimnek,
Adj csendes éjt mindenkinek.*

*Uram, Te őrzél e napon,
Te óvtad életemet:
Benned hiszek, Benned vetem
Minden reményemet.*

*Istenem, én járva-keelve,
Felvirradva vagy lefekve
Imádlak, mint édes Atyát,
Jó Atyám, adj jó éjszakát!
Ámen.*

25. *Mondd el az asztali áldást!*

ÉTEL ELŐTT

*Jövel, Jézus, légy vendégünk,
Amit adtál, áldd meg nekünk! Ámen.*

ÉTEL UTÁN

*Aki ételt, italt adott,
Annak neve legyen áldott! Ámen.*

ÉNEKELJÜNK!

Az Úr énnékem őriző pásztorom...
23. zsoltár

Egyedüli reményem...
276. dicséret

VI.

KOCKÁZAT A TEREMTÉSBEN

26. *Milyen kockázattal teremtette Isten az embert?*

Azzal, hogy szabadságot ajándékozott neki. Nem akarta, hogy az ember rabszolga módjára vagy automataként szolgálja őt. Ám az ember visszaélt szabadságával, és engedetlenné vált Isten iránt.

27. *Mi az eredendő bűn?*

Az a mindennapos tapasztalat, hogy az őszülők bűne nemzedékről nemzedékre tovább öröklődik.

28. *Honnan ismerhetjük meg legjobban bűnös voltunkat?*

A törvényből, amelynek foglalata a Tízparancsolat. Ez – Kálvin János szavaival élve – tükör, fék és ösztöke a számunkra.

29. *Hányféleképpen vétkezhetsz Isten és a felebarát ellen?*

Négyféleképpen: gondolattal, szóval, cselekedettel és mulasztással.

30. *Elhagyta-e Isten a bűnös embert?*

Nem hagyta el. „Ahogy tehát egy ember által jött a bűn a világba,... az Isten kegyelme és ajándéka még bőségesebben kiáradt az egy ember, a Jézus Krisztus kegyelme által sokakra” (Róm 5,12.15).

ÉNEKELJÜNK!

Ó, mely boldog az oly ember éltébe...

32. zsoltár

Bocsásd meg, Úr Isten...

Balassi Bálint, 1554–94

220. dicséret

VII.

JÉZUS KRISZTUS SZEMÉLYE

31. *Kit küldött Isten a világ megváltására?*

Szabadítót küldött: Jézus Krisztust, aki Izráel egy kis városkájában, Betlehemben született, mintegy 2000 évvel ezelőtt egy kiválasztott anyától: Szűz Máriától.

32. *Mit vallunk Jézus Krisztus személyéről?*

Azt, hogy ő egy személyben valóságos Isten és valóságos ember. Mint valóságos Isten a Szentháromság második személye, mint valóságos ember a mi testvérünk.

33. *Hogyan nevezzük a Jézus Krisztus által hozott üzenetet?*
Evangéliumnak. Ez a görög szó azt jelenti: örömhír. Örvedetes üzenet arról, hogy Isten szeret, és az ember földi boldogságát és örök üdvösségét akarja.
34. *Miben áll Jézus Krisztus hármias tiszte?*
Abban, hogy ő próféta, főpap és király.
35. *Te részt vehetsz-e az ő hármias tiszteben?*
Igen. Prófétai tisztetem, hogy nevére én is vallást tegyek; főpapi tisztetem, hogy szívemet, mint égő áldozatot hálából neki adjam; királyi tisztetem, hogy bűneim ellen harcoljak.

ÉNEKELJÜNK!

Krisztus Urunknak áldott születésén...

315. dicséret, 1–2. versszak

Itt állok jászolod felett...

329. dicséret

VIII.

„JER, LÁSSUK AZ ÚR KERESZTJÉT!”

36. *Miben áll Jézus Krisztus váltságműve?*
Szent életével és ártatlan halálával eleget tett Isten igazságának. Ezzel megszerezte számunkra a bűnbocsánatot és az örök életet.
37. *Mi tehát a kereszt jelentősége?*
A kereszt nélkül nem tudnánk, hogy mennyire gyűlöli Isten a bűnt, és mennyire szeret bennünket.
38. *Mikor lesz számodra nyilvánvalóvá a kereszt titka?*
Amikor a Szentlélek megvilágosítja előttem, hogy miattam, helyettem és érettem történt a kereszthalál.
39. *Amikor egyetlen próféta vagy apostol sincs megnevezve a hitvallásban, miért hangzik el a pogány helytartó, Poncius Pilátus neve?*

Éz is figyelmeztet arra, hogy Jézus Krisztus kereszthalála nem hitrege, mítosz, hanem történelem. Az esemény térben és időben elhelyezhető: amikor Júdeában Poncius Pilátus volt a Római Birodalom helytartója (Kr. u. 26–36 között volt hivatalban).

40. *Milyen szimbóluma (jelképe) van Krisztus kereszthalálának?*
A fiait vérével tápláló pelikán.

ÉNEKELJÜNK!

A nagy Király jön: Hozsánna! Hozsánna! *Győzhetetlen én Kőszálom...*
331. dicséret 346. dicséret

IX.

„FELTÁMADOTT AZ ÚR”

41. *Mit szemléltet Krisztus feltámadása?*
Azt, hogy az Atya elfogadta a világ bűneiért bemutatott engesztelő áldozatot, és megdicsőítette szent Fiát.
42. *Milyen történelmi bizonyosságai vannak Krisztus feltámadásának?*
Az üres sír, a feltámadott megjelenései és a tanítványok megváltozott élete.
43. *Mit tanít Pál apostol a húsvét nélküli hitről?*
„Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk. Ámde Krisztus feltámadt a halottak közül, mint az elhunytak zsengeje” (1Kor 15,19–20).
44. *Mi a húsvéti hit következménye a te életedben?*
Az új élet engedelmessége és az örök élet reménysége.
45. *Találó elnevezés-e a húsvét szó?*
Nem találó, mert a nagybőjt utáni húsvésre vonatkozik. Egyébként nem az elnevezés a fontos, hanem a feltámadt Úrban való hit.

ÉNEKELJÜNK!

Nincs már szívem félelmére...

347. dicséret, 3. versszak

Tudom: az én Megváltóin él...

421. dicséret

X.

A MENNYBE MENT ÚR

46. *Mi Jézus Krisztus földi életének utolsó állomása?*

Áldozócsüdtörtők, amikor – feltámadása után 40 nappal – a tanítványok szeme láttára fölment a mennybe.

47. *Nem lett volna jobb, ha Jézus a Földön marad?*

Nem, mert akkor csak kevesen találkozhatnának, még kevesebben beszélhetnének vele. Így pedig Szentlelke által mindenki minden percben kapcsolatban lehet vele.

48. *Mi az Úr mennybemenetelének hármasszámú haszna?*

Először az, hogy van a mennyben ügyvédünk, szószólónk. Másodszor: megdicsőült teste biztosíték arra, hogy mi is a mennybe juthatunk. Harmadszor, maga helyett Szentlelkét küldte le nekünk.

49. *Milyen ígéret hangzott el az Úr mennybemenetele alkalmával?*

Az, hogy az Úr ugyanúgy jön majd el, ahogyan látták a tanítványok fölmenni a mennybe. A visszajöveteléig terjedő időt nevezzük második adventnek.

ÉNEKELJÜNK!

No minden népek örvendeztetek!

47. zsoltár

Az én időm, mint a szép nyár...

366. dicséret

XI.

„JÖVEL, SZENTLÉLEK ÚRISTEN!”

PÜNKÖSD

50. *Kicsoda a Szentlélek?*

A Szentháromság harmadik személye, akit az Atyával és a Fiúval egyenlőképpen imádunk.

51. *Mikor töltötte ki Isten az ő Szentlelkét?*

Pünkösöd ünnepén, húsvét után 50, áldozócsütörtök után 10 nappal. Ekkor a Szentlélek a gyáva tanítványokat bátor hitvallókká formálta.

52. *Ki mondhatja el, hogy vette a Szentlelket?*

1. Aki meglátta már saját bűneit; 2. aki fölismerte a kereszttitkát; 3. akiben megvan az elhatározás Krisztus követésére.

53. *Hányan tértek meg Péter prédikációjára?*

3000 lélek. Ezért mondjuk, hogy pünkösöd az Egyház születésnapja. A megtértek kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban.

ÉNEKELJÜNK!

Luther pünkösdi éneke:

*Jövel, Szentlélek Úristen,
Töltsd bé szíveinket épen...*

370. dicséret

Batizi András pünkösdi éneke:

*Jövel, Szentlélek Úristen,
Lelkiünknek vigassága...*

369. dicséret

XII.

„MEG VAGYOK KERESZTELVE”

54. *Hány sákramentumot szerzett az Úr Jézus?*
Kettőt, úgymint a keresztséget és az úrvacsorát.
55. *Mi tesz egy szent cselekményt sákramentummá?*
Három dolog: 1. Jézus Krisztus rendelése, 2. van benne külső, látható jegy és 3. van hozzáfűződő ígéret.
56. *Mikor szerezte az Úr a keresztséget?*
Mennybemenetele előtt, ezekkel a szavakkal: „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Mt 28,18–20).
57. *Mi a keresztségben a külső jegy?*
A tiszta víz, amely Jézus vérével jelképezi. Ahogyan a víz lemosza a test szennyét, úgy törli el Jézus vére a lélek szennyét, a bűnt.
58. *Mi a keresztséghez fűződő ígéret?*
„Aki hisz, és megkeresztelkedik, üdvözüln...” (Mk 16,16).

ÉNEKELJÜNK!

Ó, felséges Úr, mi kegyes Istenünk...
8. zsoltár

Úr Isten, kérünk tégedet...
431. dicséret

XIII.

AZ ÚRI SZENT VACSORA

59. *Mikor szerezte az Úr Jézus az úrvacsora sákramentumát?*

Kereszthalála előtt, nagycsütörtök este, az utolsó vacsorán. „Azon az éjszakán, amelyen elárultatott, vette a kenyeret, és hálát adva megtörte, és ezt mondotta: »Vegyétek, egyétek, ez az én testem, amely tiérettetek megtöretik, ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.« Hasonlóképpen vette a poharat is, miután vacsoráltak, és ezt mondta: »E pohár amaz új szövetség az én vérem által, ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre.« Mert valamennyiszer eszitek e kenyeret, és isszátok e poharat, az Úrnak halálát hirdessétek, amíg eljön» (1Kor 11,23–26).

60. *Hogyan fogsz készülni az Úr asztalához?*

Igaz bűnbánattal. Részt veszek az előkészítő héten az istentiszteleteken. Megbocsátok azoknak, akik megbántottak, és bocsánatot kérek azoktól, akiket én bántottam meg.

61. *Hogyan imádkozol úrvacsoravétel előtt (a padban)?*

Úr Jézus Krisztus! Nem vagyok méltó, hogy az én hajlékomba jöjj. Csak szólj egy szót, és meggyógyul az én lelkem. Bocsásd meg az én sok bűnömet a te kinszenvedésed árán. Ámen.

62. *Hogyan imádkozol kenyérvételkor?*

Uram Jézus! A te megtöretett szent testednek érdemében részeltes engemet, szegény bűnös szolgálodat (szolgálódat)! Ámen.

63. *Hogyan imádkozol pohárvételkor?*

Uram Jézus! A te kiontatott szent vérednek érdemében részeltes engemet, szegény bűnös szolgálodat (szolgálódat)! Ámen.

64. *Hogyan imádkozol úrvacsoravétel után (a padban)?*

Köszönöm, Uram, hogy meg vannak bocsátva a bűneim a te kereszthalálad árán. Adj erőt, hogy hálából neked éljek, és igazán szeresselek téged, s legyek hasznára embertársaimnak. Ámen.

65. *Mi az úrvacsorában a látható jegy?*

A kenyér és a bor. Jézus Krisztus megtöretett testét és kiontatott vérért jelképezik.

66. *Mi az úrvacsorához fűződő ígéret?*

„Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van”
– mondja Jézus (Jn 6,54).

ÉNEKELJÜNK!

Örülj, szívem!

436. dicséret

Uram, bocsássad el...

447. dicséret

XIV.

AZ ANYASZENTEGYHÁZ

67. *Mit hiszel az Anyaszentegyházról?*

Ki?

Hiszem, hogy Isten Fia

Mikor?

a világ kezdetétől fogva annak végéig

Honnan?

az egész emberi nemzetségből

Hogyan?

Szentlelke és Igéje által az igaz hit egységében

Mit csinál?

magának egy kiválasztott gyülekezetet gyűjt egybe,
azt oltalmazza és megőrzi.

Mi közöm hozzá?

Hiszem, hogy annak én is élő tagja vagyok, és örök-
ké az is maradok.

Heidelbergi Káté, 54. kérdés

68. *Mi az Egyház négy tulajdonsága?*

„Hiszek egy, szent, egyetemes, apostoli Egyházat.” Tehát az egység, a szentség, az egyetemesség és az apostoli jelleg.

69. *Mi az Egyház négy ismertetőjegye?*

1. Az ige hirdetése; 2. a sákramentumok kiszolgáltatása; 3. az egyház-
figyelem gyakorlása és 4. a szeretetszolgálat (diakónia).

70. *Hogyan tesz Isten bennünket alkalmassá Egyháza szolgálatára?*

Mindnyájunknak ad valamilyen lelki ajándékot az egész gyülekezet
épülésére. Ezek a karizmák.

ÉNEKELJÜNK!

Ó, Seregeknek Istene...
84. zsoltár

Térj magadhoz, drága Sion...
394. dicséret

XV. AZ ÖKUMENÉ

71. *Hogyan nevezzük az egyházak egységtörekvését?*
Ökumenikus mozgalomnak. Alapja Jézus Krisztus főpapi imádsága, amelyben azért könyörgött az Atyához, „...hogy [követői] mindnyájan egyek legyenek...”
72. *Mi az ökumenikus mozgalom célja?*
A Jézus Krisztusról szóló közös bizonyásgtétel, hogy viszálykodásai ne botránkoztassák a világot. Ezen túl közös fellépés a társadalmi igazságtalanságok ellen és a világbéke érdekében.
73. *Nem halványítja-e el az ökumenikus mozgalom a református hittudatot?*
Semmiképpen sem. Minden egyház a saját színével vesz részt Krisztus dicsőítésében, ahogyan a szivárvány hét színe egybeolvad a fehérben.
74. *Mikor tagadja meg hitét a református egyháztag?*
1. Ha áttér más vallásra. 2. Ha nem veszi igénybe Egyháza szolgálatait családi élete nagy alkalmain (keresztelés, esküvő, temetés). 3. Ha születendő gyermekeit más vallásra ígéri oda. Mi az ige alapján református hitünket ismerjük legtisztábbnak, ezért ragaszkodunk hozzá. „Légy hú mindhalálig, és neked adom az élet koronáját” (Jel 2,10).

ÉNEKELJÜNK!

Az egyháznak a Jézus...
392. dicséret

Ó, Sion, ébredj, töltsd be küldetésed...
397. dicséret

XVI.

A SZENTLÉLEK ENGEDELMESSÉGRE KÉSZTET A HÁLÁDATOSSÁGRÓL

75. *Mivel bizonyíthatjuk élő hitünket?*

Hitünk gyümölcseivel. „Lehetetlen, hogy akik igaz hit által a Krisztusba vannak oltva, a hála gyümölcsét ne teremjék.”

76. *Milyen iránytű van a kezében a boldog életre?*

A Tízparancsolat. Ezt két kőtáblára vésve Mózes által adta Isten az ő népének. Az első kőtáblán az Isten iránti, a másodikon a felebarátaink iránti kötelességeink sorakoznak.

77. *Hogyan szól az I. parancsolat?*

„Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. Ne legyen más istened rajtam kívül!” (2Móz 20,1–2).

78. *Mit kíván Isten az I. parancsolatban?*

Azt, hogy egyedül belé vessem bizodalmamat. Senkit és semmit ne bálványozzak. A babonákat, a csillagjóslást, a szellemidézést megvessem és elkerüljem.

79. *Hogyan szól a II. parancsolat?*

„Ne csinálj magadnak istenszobrot azoknak a képmására, amik fenn az égben, lenn a földön, vagy a föld alatt a vízben vannak. Ne imádd és ne tiszteld azokat, mert én az Úr, a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok! Megbüntetem az atyák bűnéért a fiakat is harmad- és negyedízig, ha gyűlölnék engem. De irgalmasan bánok ezerízig azokkal, akik szeretnek engem, és megtartják parancsolataimat” (2Móz 20,4–6).

80. *Mit kíván Isten a II. parancsolatban?*

Azt, hogy Istenről magamnak hamis képet ne alkossak. Szektapredikátoroktól, keleti vallások ügynökeiktől és a hitetlenek tévtanaitól őrizkedjem.

81. *Hogyan szól a III. parancsolat?*

„Ne mondd ki hiába Istenednek, az Úrnak a nevét, mert nem hagyja az Úr büntetés nélkül, ha valaki hiába mondja ki a nevét!” (2Móz 20,7).

82. *Mit kíván Isten a III. parancsolatban?*

Azt, hogy szent nevét tiszteletlenül soha ajkamra ne vegyem. Annál inkább dicsőítsem őt imádsággal, énekmondással és bizonyosságtétellel.

ÉNEKELJÜNK!

Aki nem jár hitlenek tanácsán...

1. zsoltár

Áldjad, én lelkem,

a dicsőség erős Királyát...

264. dicséret

XVII.

IMÁDKOZZÁL ÉS DOLGOZZÁL!

83. *Hogyan szól a IV. parancsolat?*

„Emlékezzél meg a nyugalom napjáról, és szenteld meg azt! Hat napon át dolgozz, és végezd mindenféle munkádat! De a hetedik nap a te Istenednek, az Úrnak nyugalomnapja. Semmiféle munkát ne végezz azon, se te, se fiad, se lányod, se szolgálód, se állatod, se a kapudon belül tartózkodó jövevény. Mert hat nap alatt alkotta meg az Úr az eget, a Földet, a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig megpihent. Azért megáldotta és megszentelte az Úr a nyugalom napját” (2Móz 20,8–11).

84. *Mit kíván Isten a IV. parancsolatban?*

Azt, hogy hat napon át becsületesen végezzem munkámat, a hetedik napot pedig szenteljem meg igehallgatással, énekmondással, imádsággal és adakozással.

85. *Az adakozásnak hány formája van?*

Három: *a)* gyülekezeti perselypénz, *b)* egyházfenntartói járulék és *c)* Isten dicsőségére, országa terjesztésére, szeretetotthonaink fenntartására szánt külön adomány.

86. *Milyen rendszeres kiadásai vannak egyházunknak?*

Az egyházi épületek karbantartása, fűtése, világítása, tűzbiztosítása. Alkalmazottak fizetése. Az Országos Közalap fenntartása. A lelkész-képző főiskolák és középiskoláink támogatása. Szeretetintézményeink pénzzel és természetbeni adományokkal való segítése.

87. *Miért ünnepeljük szombat helyett a vasárnapot?*

A zsidó nép szombatja helyett már az ősegyház a vasárnapot ünnepelte, mivel az Úr Jézus e napon támadott fel (ApCsel 20,7; 1Kor 16,2; Jel 1,10). Ezért hívjuk az Úr napjának, úrnapi napnak is.

88. *Az egyházi év hány ünnepkörre oszlik?*

Három ünnepkörre. Ez a karácsonyi, a húsvéti és a pünkösdi ünnepkör.

89. *Sorold fel a főbb ünnepeket!*

1. KARÁCSONYI ÜNNEPKÖR

Advent négy vasárnapjával kezdődik: készülődés az Úr eljövetelére. (Advent első vasárnapja november végén vagy december elején van.)

Karácsony: Jézus születésének ünnepe december 25-26-án. (A régi egyház a második napon emlékezett István diakónusra, mivel ő halt legelőször vértanúhalált Krisztusért. Lásd ApCsel 7,54–60!)

Óévi hálaadás. (Ezt a napot egyébként *I. Szilveszter* római pápáról nevezték el, aki 335. december 31-én halt meg.)

Újévi könyörgés. Január 1-je, miután ez karácsony nyolcada, Jézus nevének ünnepe is (Lk 2,21). Erre utal újévi énekünk:

*Új esztendőben mi vigadjunk,
Született Jézust mi imádjuk!*

282. dicséret

Epifánia (görög eredetű szó: „megjelenés”): január 6. a legrégebb keresztyén ünnep, amelyet több egyház ma is megül. Magyar neve *vízkereszt*, mert Jézus nyilvános működése kezdetén a Jordánál jelent meg, s ott Keresztelő János megkeresztelte (Mt 3,13–17). Az év első vasárnapjait számunkra is ez az öröm jellemzi: „Mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek...” (Tit 2,11). Az egyházi év ezen örömteljes szakaszát német eredetű szóval *farsangnak* hívják.

A karácsonyi ünnepkör utolsó napját a régi magyarok *húshagyó keddnek* nevezték el. A név utalás arra, hogy másnap a nagyböjt kezdődik.

2. HÚSVÉTI ÜNNEPKÖR

Hamvazószerdával kezdődik a húsvét előtti 40 napos *nagyböjti időszak*. Ez az elnevezés onnan származik, hogy a római katolikus liturgiában a pap ezen a napon hamuval keresztet rajzol a hívek homlokára: „...por vagy, és vissza fogsz tért a porba!” (1Móz 3,19). A nagyböjti időszak *hat vasárnapján* az Úr szenvedéseire emlékezünk. Ugyanakkor a nagyböjt 40 napja utalás egyfelől a zsidó nép 40 évig tartó pusztai vándorlására, másfelől Jézus 40 napos böjtjére (Mt 4,1–11).

Virágvasárnap a nagyböjt hatodik vasárnapja, amikor Jézus jeruzsálemi bevonulására emlékezünk. Ezt követi a *nagyhét*, amelynek kiemelkedő napjai:

nagycsütörtök, az úrvacsora szereztetésének emléknapja,

nagypéntek, az Úr Jézus kereszthalálának ünnepe és

nagyszombat, Jézus sírban pihenésének napja.

Húsvét két napja Jézus feltámadásának ünnepe.

Áldozócsütörtök Jézus mennybemenetelének ünnepe (húsvét után 40 napra).

3. PÜNKÖSDI ÜNNEPKÖR

Pünkösöd a Szentlélek kitöltetésének ünnepe a húsvét utáni 50. napon. *Szentháromság vasárnapja* a pünkösöd utáni vasárnapon van. Mintegy összefoglalja az üdvtörténet ünnepeit: 1. Az Atya elküldte Fiát e világra (*karácsonyi ünnepkör*); 2. a Fiú elvégezte a váltság művét (*húsvéti ünnepkör*); 3. a Szentlélek eljött a tanítványokra, és irányítja az Egyház életét (*pünkösdi ünnepkör*).

A pünkösdi ünnepkörben 24-28 vasárnap van, a szerint, hogy a húsvét időpontja korábban vagy később van. A pünkösöd utáni vasárnapoknak nem lehet más feladata: „ami érettünk történt, történjék bennünk” (*Ravasz László: Homiletika, 1915. 364. o.*).

Ebben az ünnepkörben van *az új kenyérért* és *az új borért való hálaadás* alkalma, amelyet magyar népünk az úrvacsora ünnepségével köt egybe. A *reformáció emlékünnepén* megemlékezünk arról, hogy 1517. október 31-én *Luther Márton* kiszögezte 95 tételét a wittenbergi vártemplom kapujára,

s ezzel elindította a reformáció áldott művét. Ez az ünnep is illusztrálja, hogy a Szentlélek munkálkodik az Egyházban annak egész története során.

A pünkösdi ünnepkör végén, november hónapban, *Isten örökkévalóságára* tekintünk előre. (A német protestánsok ezért is nevezik az egyházi év utolsó vasárnapját az *Örökkévalóság Vasárnapjának*.) Nálunk leginkább *Halottak napja* (november 2.) táján fordul népünk figyelme a temetők felé. Számunkra a virágdíszes sírok az élő keresztyén reménység kifejezői: nem az elmúlásban hiszünk, hanem hisszük az örök életet. Római katolikus atyánkfiai gyertyát is gyújtanak a sírokon annak kiábrázolására, hogy a halál árnyékának földjén fény ragyogott föl Krisztusban. Istentiszteleti rendtartásunk figyelmeztet arra, hogy a népszokássá vált temetőlátogatást evangéliumi tartalommal töltsük be, s a Krisztus feltámadása által bírt reménységben járjuk a temetőt.

ÉNEKELJÜNK!

Légyen te kőfalaidban...

122. zsoltár, 3. versszak

Adjunk hálát mindnyájan...

378. dicséret

XVIII.

A KÖZÖSSÉG – ISTEN AJANDEKA

90. *Hogyan szól az V. parancsolat?*

„Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú ideig élhess azon a földön, amelyet Istened, az Úr ad neked!” (2Móz 20,12).

91. *Mit kíván Isten az V. parancsolatban?*

Azt, hogy jó apám, édesanyám és minden nevelőm iránt tiszteletet és szeretetet tanúsítsak; soha ne feledjem, hogy javamat akarják; emberi gyarlóságukkal szemben pedig igyekezzem megértéssel lenni.

92. *Milyen közösségeknek vagyok tagja?*

1. A család. – 2. A gyülekezet. – 3. A lakóhelyem. – 4. Magyarország. – 5. Az emberiség. Mindegyik közösségnek élvezem áldásait, ezért Isten elkötelez valamennyinek hűségét szolgálataira.

93. *Mikor nem kell engedelmeskednünk sem a felnőtteknek, sem a felsőbbségnek?*
Ha Isten igéjével ellenkező magatartást kívánnak tőlünk. Erre vonatkozik Péter apostol mondása: „Istennek kell inkább engedelmeskednünk, mint az embereknek” (ApCsel 5,29).

ÉNEKELJÜNK!

Az Úrnak irgalmát örökké éneklek...
89. zsoltár

Már nyugosznak a völgyek...
503. dicséret

XIX.

AZ ÉLET ISTEN AJÁNDÉKA

94. *Hogyan szól a VI. parancsolat?*
„Ne ölj!” (2Móz 20,13).

95. *Mit kíván Isten a VI. parancsolatban?*
Az élet tiszteletét és feltétlen védelmét. Ezért tiltja mind a magunk, mind a mások életének kioltását; ellene van a meg nem született magzatok megölésének; és szent akarata ellen van minden háború. Ugyanakkor tiltja az élet rongálását is, az önpusztítást, amilyen az alkoholizmus, a kábítószer-élvezet, vagy az életünkkel való vakmerő játék.

96. *Mi a gyilkosság gyökere?*
Jézus Krisztus a Hegyi Beszédben mutat rá a gyilkosság gyökerére. Ez a harag és a gyűlölet. Ezek ellentétét, a megbocsátást, a megbékélést, sőt az ellenség szeretetét kívánja meg tőlünk.

97. *Ki volt a XX. században az élet tiszteletének legnagyobb szószólója?*
Albert Schweitzer, az őserdő doktora, protestáns hittudós, orgonaművész és Nobel-díjas békeharcos.

ÉNEKELJÜNK!

Ímé, mily jó és mily nagy gyönyörűség...
133. zsoltár

Adj békességet, Úristen...
192. dicséret

XX. A SZENTLÉLEK TEMPLOMA

98. *Hogyan szól a VII. parancsolat?*
„Ne paráználkodj!” (2Móz 20,14).
99. *Mit kíván Isten a VII. parancsolatban?*
Mivel testünk a Szentlélek temploma, megtilt minden tisztátalan beszédet és cselekedetet.
100. *Mi az emberi élet kiteljesedése?*
A boldog házasság: két embernek egy életre szóló szövetsége, amelyben örömmel fogadják Isten kezéből a gyermekáldást.
101. *Milyen megtisztelő hasonlatot használ Pál apostol a házastársak egymáshoz való viszonyára?*
„Férfiak! Úgy szeressétek feleségeteket, ahogyan Krisztus is szeretete az egyházat, és önmagát adta érte...” (Ef 5,25).

ÉNEKELJÜNK!

Úr Isten, kérlek, kegyelmezz nékem...
51. zsoltár

Jöjjön el a te országod...
483 dicséret, 6. versszak

XXI. NE LOPJ! – DOLGOZZ! – AJÁNDÉKOZZ!

102. *Hogyan szól a VIII. parancsolat?*
„Ne lopj!” (2Móz 20,15).
103. *Mit kíván Isten a VIII. parancsolatban?*
Nemcsak azt, hogy tolvajjá vagy rablóvá ne váljak, hanem azt is, hogy felebarátomat és a közösséget fondorlatosan meg ne károsítsam.

104. *Hogyan szól a Hegyi Beszéd „arany szabálya”?*
„Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük...” (Mt 7,12).
105. *A VIII. parancsolatból milyen két pozitív parancs következik?*
A „Dolgozz!” és az „Ajándékozz!” követelménye. Pál apostol szigorú logikával mondta: „...ha valaki nem akar dolgozni, ne is egyék” (2Thessz 3,10). Ugyanő írja: ki-ki „saját keze munkájával szerezze meg a javakat, hogy legyen mit adnia a szűkölködőknek” (Ef 4,28).
106. *Görög szóval hogyan nevezzük a szeretetszolgálatot?*
Diakómának. Van egyéni, gyülekezeti és országos (intézményes) diakónia. A Magyarországi Református Egyháznak 186 szeretetintézménye van.

ÉNEKELJÜNK!

Ha botlanak a gyöngék...
455 dicséret, 7. versszak

Isten szívéen megpihenve...
395. dicséret

XXII. IGAZMONDÁS, JELLEM, BIZONYSÁGTÉTEL

107. *Hogyan szól a IX. parancsolat?*
„Ne tanúskodj hamisan felebarátod ellen!” (2Móz 20,16).
108. *Mit kíván Isten a IX. parancsolatban?*
Azt, hogy mindig igazat mondjak; a rágalmazást és hízelgést kerüljem; mások hibáit ne hátuk mögött beszéljem, hanem szeretettel négy szemközt mondjam meg. A mások kritikája pedig ne sértődésre, hanem önvizsgálatra vezessen.
109. *Hogyan szól a X. parancsolat?*
„Ne kívánd felebarátod házát! Ne kívánd felebarátod feleségét, se szolgáját, se szolgálóját, se ökrét, se szamarát, és semmit, ami a te felebarátodé!” (2Móz 20,17).

110. *Mit kíván Isten a X. parancsolatban?*

Azt, hogy a bűneimet már gyökerükben meglássam, s küzdjek ellenük. Így a gonosz kívánságokat megoldókölve, helyet tudok adni az Isten szíve szerinti kívánságoknak.

111. *Hogyan foglalta össze az Úr Jézus a Tízparancsolatot, valamint az Ószövetségben található 248 parancsot és 365 tilalmat?*

„Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből.” És: „Szeresd felebarátodat, mint magadat. Nincs más, ezeknél nagyobb parancsolat” (Mk 12,29–30).

112. *Mi életedben és halálodban egyetlen vigasztalásod?*

Az, hogy testestül-lelkestül, mind életemben, mind halálomban nem a magamé, hanem az én hűséges Megváltómnak, JÉZUS KRISZTUSnak a tulajdona vagyok. Ő a drága vérével minden bűnömért tökéletesen eleget tett, s engem az ördögnek minden hatalmából megszabadított, és úgy megőriz, hogy MENNYEI ATYÁMnak akarata nélkül egy hajszál sem eshetik le fejemről. Sőt inkább minden üdvösségre kell hogy szolgáljon. Ezért SZENTLELKE által engem az örök élet felől biztosít, és szív szerint készsé és hajlandóvá tesz arra, hogy ezentúl Őneki éljek. (*Heidelbergi Káté* 1. kérdése.)

ÉNEKELJÜNK!

Tebenned bízunk eleitől fogva...

90. zsoltár

Dicséret, dicsőség, tisztesség...

278. dicséret, 8. versszak

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy,
szenteltessék meg a te neved,
jőjjön el a te országod,
legyen meg a te akaratod,
amint a mennyben, úgy a földön is.
Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma,
és bocsásd meg vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek,
és ne vígy minket kísértésbe,
de szabadíts meg a gonosztól,
mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké.
Ámen.